

חולין פרק י הזרוע והלחיים דף קלג

על הכספת שאם לא היה שותף לא היו נותנים לו לשבת עליה, או שמדובר שהעכו"ם נמצא בחנות ודרכו לצעוק למכור את הסחורה ומבינים שהוא שותף. המוכר פסולי המוקדשים הפטורים ממתנות אם נמכרים באטליז ובמשקל צריך לסמן אבל בכור ומעשר בהמה שנמכרים בבית ולא במשקל לא צריך לסמן משום שמבינים שהם פטורים ממתנות.

כהן או עכו"ם ששותפים רק בראש של הבהמה ר' הונא אמר שפטור ממתנת הלחי אבל חייב בזרוע וקיבה וחייא בר רב אמר שפטור מכולם, בברייתא כתוב בפירוש כדעת ר' הונא שלא פטור מכל הבהמה אלא מהמתנות שיש בהם שותפות, ר' חסדא הסביר שחייא בר רב טעה משום שבברייתא שמונים 24 מתנות כהונה נחשבים זרוע לחיים וקיבה למתנה אחת. בברייתא כתוב שאפילו כהן שהשאיר את כל הבהמה אצלו ומכר לישראל רק את הראש חייב הישראל במתן הלחיים.

כד' מתנות כהונה נחלקים לג' חלקים, 10 במקדש והם: חטאת, חטאת העוף, אשם, אשם תלוי, שלמי ציבור, לוג שמן של מצורע, שתי הלחם, לחם הפנים, שירי מנחות יחיד, מנחת העומר, 4 בירושלים והם: בכור, ביכורים, הינף תודה ואיל נזיר, עורות קדשים, 10 בגבולים והם: תרומה, תרומת מעשר, חלה, ראשית הגז, זרוע לחיים וקיבה, פדיון הבן, פדיון פטר חמור, שדה אחוזה, שדה חרמים, גזל הגר.

החוטף מתנות כהונה אין בכך משום חיבוב מצווה אלא זלזול שכתוב **"ונתן לכהן"** ולא שיטול בכוח, אביי אמר שהפסיק לבקש בפה את המתנות משום שכתוב בברייתא שבני שמואל הנביא היו מבקשים את חלקם במעשר ראשון וכתוב עליהם **"ויטו אחרי הבצע"**, ולאחר מכן הפסיק לקבל גם אם הציעו לו שכתוב בברייתא שכהנים צנועים נמנעים מליטול חתיכה משתי הלחם ולחם הפנים, והיה מקבל רק בערב יום הכיפורים כדי שימשיכו להחזיקו ככהן כשר.

ר' יוסף אמר שכהן שרגיל לקבל מתנות מרוב בני עירו ושאר הכהנים מסיחים דעתם מלקבל את המתנות נחשב כאילו זכה בהם עוד כשהם ביד בעל הבית, ולכן אם יש לו שכן תלמיד חכם עני יכול לפרסם שיתנו את המתנות לתלמיד חכם, מעשה שרבא ור' ספרא הגיעו לביתו של מר יוחנא שהיה רגיל לתת את המתנות למשרתו הכהן, אמר רבא למשרת שיזכה לו לקבל את המתנות ואכל רבא את הלחיים אבל ר' ספרא נמנע מלאכול, לאחר מכן ראה ר' ספרא בחלום את הפסוק **"מעלה בגד ביום קרה, חומץ על נתר, ושר בשירים על לב רע"** שהפסוק מדבר על רב שמלמד תלמיד שאינו ראוי, ואמר לו ר' יוסף שהראו לו את הפסוק בגלל הנהגת רבא היות ולא אמר דין זה אלא בתלמיד חכם עני ורבא היה עשיר ועוד שלמשרת לא היה בחירה חופשית וחשש שלא לקיים את רצון רבא.

ישראל ששותף בבהמה עם כהן או גוי פטור מלתת מתנות כהונה וצריך לסמן על הבשר שהוא פטור ממתנות בגלל השותפות שלא יחשבו שנמנע באיסור. בברייתא כתוב שהשותף עם עכו"ם לא צריך לסמן את הבשר, ייתכן ומדובר שהעכו"ם יושב